

Передплата

на «РУСЛАНА» виносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
 . . . або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
 . . . або 16 франків
Поодинокі число по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові по два крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудні.

Реданція, адміністрація експедиція «Руслана» під ч. 9 ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиція місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Гавайські невольники.

В справі тих Галичан, що перед кількома літами, заманені несумлінними агентами, дістали ся на Гавайські острови і там в наслідок некорисних а правосильних контрактів попали в стан, подібний до неволі, д. І. А. подає до американської «Свободи» вістку, з якої виходить, що для гавайських невольників руских починає свитати надія на волю.

»На моє запитанє — пише д. І. А. — які кроки поробили австрійські власти в справі поліпшеня долі гавайських невольників, відповів конзулят філяделфійський, що даванє відповіди на подібне питанє переходить єго компетенцію.

Товариство, про котре я згадував, відмовило свої помочи »задля браку часу і гроша потрібного на таку справу«.

Репрезентанти і сенатори, до котрих я удавав ся, по більшій часті змовчали, або дали нічого не значучі відповіди, а пенсильвенійський сен. Penrose і представитель W. M. Connell, не лиш що не відповіли, але навіть не зволили прислати жаданих мною публичних документів, що було їх, мого на сказати, обовязком. Се повинні собі памятати рускі ситизени в Пенсильвенії. Тільки один сенатор Pettigren з полудневої Дакоти, що знає на скрізь гавайські відносини, відписав по людски і прислав все, чого я жадав, а наконець, що найважнійше, дня 27. фебруара сего року, вніс в сенаті (не кажу, щоби се було за моім впливом) слідуючу поправку до секції 10, предложеного білу, що трактує о контрактах:

»Що всі контракти заключені від 12. августу 1898 року, в силу котрих поодинокі люди зобовязали ся служити через певний означений час, обявляють ся отсим неважними, нічого не значучими і скінче-

ними, та що жадне право не сьміє бути на будуче ухвалене, котре-б мало на цілі в який небудь спосіб ті контракти в жите ввести, і що обовязком Маршала Спол. Держав буде сейчас повідомити людий заключивших такі контракти о тім, що они вже скінчились«.

Поправка тая зістала в сенаті принята, а сподіватись належить, що і палата представителів єї не відкине.

В сей спосіб всі наші люди, що суть контрактowymi робітниками на Гаваях, а заключили контракти по 12-ім августі 1898 року будуть свободними, скоро лиш поправка сенатора Pettigren буде принята в домі представителів, а також цілий біль стане законом. Все то може статись фактом в місяцю юлію, а може і скорше.

Не мусить ніхто боятись, щоби, если право тое буде остаточно ухвалене, плянатори єго перед народом не укрили, бо Маршал Спол. Держав оголосить се право всюди на островах.

Від людий наших не маємо відомости, коли ови контракти заключили. З англійських газет, що писали про єю справу, а також з бесіди Pettigren в сенаті виходило би, що наші люди прийшли на острови при кінци августу і в септембрі, хотяй не виключена можливість що заключили они контракт ще перед всіданєм на корабель, або на кораблі, що могло бути перед 12. августом. Можливе також, що декотрізних прибули на Гаваї ранше 12. августу, бо приміром М. Гелюх і А. Саевич вже в септембрі 1898 відказались роботи і були за се арештовані і суджені, а трудно припускати, щоби так скорє після їх приїзду збиткувались над ними, або щоб они не знаючи краю ні бесіди там пануючої, так скоро протестували. Впрочім і се можливо, і ддятого Гаваїці повинні би нам написати, коли они заключили єї нещасні кон-

тракти, щоби і ми могли щось певнійшого знати о їх будучій долі«.

Політичний устрій Фінляндії.

(Далі).

Звичайно, фінське верстовне заступництво принесло значні заслуги вітчизні, але, з другого боку, історія сьвідчить, що часто між верствами виникають незгоди, котрі не сприяють правильному державному розвиткови, розділивши пацію на ворожнечі партії. Се було скрізь і завсїгди, де тільки істнувало верстовне заступництво. По сій причині у всіх конституційних краях Європи верстовне заступництво замінено заступництвом з народу, основаним на загальних виборах, і тільки в Фінляндії воно зосталось. Але вже і у фінляндському соймі часто виникають проєкти поліпшити теперішню організацію народнього заступництва. При рішеню дїл на соймови по верствам, коли всі вони користують ся рівними правами, незалежно від численности верстви, котрих вони являють ся заступниками, представителі меньшости завсїгди можуть здержати рішенє більшости. На пр. стоїть шляхецтву — заступнику 0:12% людности — не згодить ся на яку небудь зміну основного закона, і хоч би ся зміна була конче потрібна, вона не буде зроблена. Незгода чинів перших двох верств — шляхецтва і духовенства, — котрі являють ся заступниками 0:38% людности, — може застановити рішенє, котре ухвалють заступники 29:5% людности: противно, згідне рішенє трьох перших верств, — заступників 3:5% людности, — може провести міру, на котру не згодять ся заступники 26%. Комісія законів, на обмірковуванє котрої були передані різні проєкти зміни теперішнього заступництва, признала дуже потрібними часткові зміни в його організації.

Фінляндія була придучена до Росії на умові додержувати істнувавшу конституцію та

8

ГЕНРИК ІВЗЕН.

Як ми мертві воскреснемо.

(Далі).

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Але-ж любя Майо, — що-ж знов?

МАЯ

позад нього, нахиляєть ся через поручє крісла.

Так, мусиш сказати мені се. Від якогось часу не маєш спокою аві відпочинку. Не затримаєш ся ніде. Ані в хаті, ані поза хатою. Далі стаєш вже дикуном.

ПРОФЕСОР РУБЕК

трога глумливо.

Справді, — що навіть ти запримітила се!

МАЯ.

Хто тебе лише знає, мусів запримітити се. А далі після мене дуже сумно, що ти стратив охоту до праці.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Я стратив її справді?

МАЯ.

Подумай собі, що ти міг працювати давнійше без відпочинку, — від досвіта до ночи.

ПРОФЕСОР РУБЕК

сумно.

Так, давнійше —

МАЯ.

Але від коли удав ся тобі щасливо твій великий архитвір —

ПРОФЕСОР РУБЕК

хитає задуманий головою.

«День Відродженя».

МАЯ.

— що обійшов цілий сьвіт і зробив тебе таким славним.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Може отсе як-раз, се нещастє, Майо.

МАЯ.

Чому?

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Коли я сотворив сей свій архитвір — вимагує пристрасно рукою — бо «День Відродженя» є архитвором! Радше був ним первісно. Ні, ще тепер є. Мусить мусить, мусить бути архитвором!

МАЯ

дивить ся на нього здивована.

Так — та-ж се знає, Рубеку, цілий сьвіт.

ПРОФЕСОР РУБЕК

коротко і остро.

Цілий сьвіт не знає ніщо. Ніщо не розуміє!

МАЯ.

Так бодай відгадують щось троха —

ПРОФЕСОР РУБЕК.

— Те, чого там цілком нема, так. Що не прийшло мені ніколи на гадку. Бачиш, вони одушевляють ся тим.

Бурмотить щось під носом.

Шкода праці мучити ся для юрби, для «цілого сьвіта».

МАЯ.

Чи гадаєш, що се ліпше, — або скажім, відповідійше для тебе зробити тут та там в переході якое погрудє?

ПРОФЕСОР РУБЕК

усьміхаєть ся.

А я кажу тобі Майо, що се властиво не погрудє, що я роблю.

МАЯ.

Але що? Бог знає, — за останніх два, три

основні закони. Натуральним і дуже потрібним наслідком цього було витворення особистого, незалежного від загальних державних інституцій імперії, управління Фінляндії. Головне внутрішнє управління Фінляндії доручено імператорському фінляндському сенатові, котрий видає державне управління і господарство Великого Князівства, а також відправу правосуддя в останній інстанції, за виключенням тих діл, рішення котрих залежить від царя.

Сенат не може сам накласти нові податки, або робити надзвичайні видатки. Але він може пропонувати на обміркування свою гадку про потреби законодавчих заходів, а також видавати в управлінню різні обов'язкові постанови, накази, інструкції і т. и., він також ствержує закони акціонерних, добродійних, наукових, штучних і інших користних суспільству товариств, приватних банків, позичкових кас.

Організація сената зосталась в основних рисах та сама, яку установив Олександр I, але компетенція його й порядок діловодства більш-менш змінені. Сенат складається з двох департаментів — судового і господарственного. Члени його з 1857 р. звуться сенаторами, назначаються самим царем по пропозиції генерал-губернатора з коренних Фіннів. Число їх — не менше 20, хоч по 10 в кожному департаменті; всі сенатори судового департаменту і не більше трьох господарственного (втім числі і начальники експедиції юстиції) повинні бути досвідченими і знавцями в судових ділах. Сенатори настановляють на три роки, після якого часу, як весь склад, так і кожний окремий член, може бути настановленим знову. — Судовий департамент є вища судова інстанція, котра пильнує за відправою в обсягу судів згідно з законами і постановами; господарственный завідує державним управлінням і всіма ділами, котрі дотикаються до народного господарства і упорядкування і, як і російський сенат, є вища судово-адміністративна інстанція.

(Далі буде).

Скарби Трансвалю.

Завзято бороняться Боери, але ще завзятійш наважила на них Англія. Аби зрозуміти причину такої упертої війни, треба приглянути до вартості, яку становлять багатства трансвальської землі. Скарби Трансвалю є просто сказочні, а край знаходиться ледви в першому почині експлуатації. Тому хотіли Англію коштувала війна ще раз тільки, як до тепер, завсігди ще здобути Трансвалю було би зисковим уміщенням тих величезних капіталів. Крім мінеральних багатств має Трансваль ще і пригідне для Європейців, здорове підсоння та багату вегетацію, що старчить вижити хочби доволі густе населення.

Трансвальська земля криє в своїм недрі діаманти, золото, срібло, мідь, цинк, залізо, уголь, асбест та багато інших вартісних мінералів для торгівлі і промислу. Але найбільше експлуатують там золота і угля. Угле іде на заспоко-

єне потреб великих машин в копальнях золота та для залізниць, а продукція золота в Трансвалю досягла таких розмірів, що перед вибухом війни перевищила була Австралію і Америку.

Копальні золота знаходяться переважно коло Йоганесбургу, але і другі сторони Трансвалю мають золоту руду. Природні брили золота (алювіальне золото) можна знайти лише в Барбертоні і Пільгріммерсті. Добування золота з руди получене з великими труднощами. Треба до того величезних машин та ріжних хемічних способів. Тож багато учених хеміків займає ся виключно лише експериментами, як би найлегше відділити золото від руди інших мінералів. Найбільше прийнятий спосіб є через виполікування золота ртутею. Ртуть похлює в себе золото і спливає в реторти, де на великій горічці випаровує, а золото лишається на дні.

В 1898 було чинних 137 копалень трансвальських, що представляли вартість 1500 мільонів корон. Дивіденду платили 45 копальні пересічно 25%. Одна з цих копалень виплатила в р. 1897 аж 675% дивіденди. Надто було в руху 17 копалень угля. В р. 1884 вартість добутого золота виносила коло пів мільона корон, в р. 1890 вже 50 мільонів, а в р. 1898 біллон корон. Сей неімовірний майже зріст продукції золота мусить стало ще більше збільшати ся, як запевняють знатоки тамошнього краю.

У всіх 154-ох копальнях працювало 12 тисячів Європейців і 89 тисячів муринів. Видатки були величезні, бо доходили до 500 мільонів корон. Платня для Європейців вносила 100 мільонів корон, платня для муринів 80 мільонів кор.; на динаміт та другі матеріали вибухові видано 40 мільонів кор., на угля і дерево до машин 24 мільонів кор., на хемічні артикули 10 мільонів кор., на знаряди 12 мільонів корон. В копальнях працювало ще 415 коний, 1137 мулів, 96 ослів і 315 баволів.

Аж до р. 1898 трансвальське золото стягано виключно на лондонський ринок; від того року пішла частина золота на французький і німецький. Урядниками та головними робітниками в правительственных трансвальських копальнях і в йоганесбургській мєнницї були переважно Німці. Майже всі машини спроваджено з Німеччини, а з машинами, як тепер показало також і більшу частку гармат, що таку знамениту прислугу віддали Боерам в теперішній війні. Коли Англічанам удасть ся підбити Трансваль, то Німцям урве ся багато. Бо не лише, що прочистять копальні з німецьких урядників, але і достарчуване машин повірять англійським фірмам. Тим то дасть ся витолкувати громадна участь німецьких офіцерів в трансвальському війську та півофіційальні симпатії Німеччини до Трансвальців.

З політичного поля.

«Wiener Ztg.» оголошує цісарський патент, скликаючий долішно-австрійський сойм на 27. марця, горицький сойм на 2. цвітня, а всі інші сойми, крім Істриї і Триєсту на день 26 мар-

ця. Так отже на другий тиждень галицький сойм отворить також свої пороги. Правительство предложить соймам — як доносять з Відня — на найближшій сесії предложене в справі санації краєвих фінансів за помічю краєвого додатку до державного податку від горівки. Так отже горівка подорожіє знова, а «санація» краю відібе ся на найбіднійшій людности.

Страйк углекопів вже так, як би покінчений. Лише з Остравської Морави доносять телеграфічно, що на вчєрашніх зборах страйкуючих викинено проводирів, які підписали угоду з властителями законів, та рішено одногласно, не прийняти поданих умовів та тревати дальше в змові. З усіх інших місцевостей, де вибух страйку углекопів, надходять вісти, що від понеділка зголосили ся всі робітники до роботи. В деяких закопах нормальна праця наче ся аж за два тижні, бо через застій вони майже зруйновані: вода позатікала, стіни обсипали ся, то що... Зменшене продукції угля за час страйку оціняють на 8—9 мільонів метр. сотн.

Угодові конференції за почином президента міністрів дра Кербера дають вдоволяючі висліді. Субкомітет конференції для управління язикової справи при автономічних властях в Чехії дійшов до цілковитого порозуміння щодо §. 2. (в одноязикових громадах та округах). Подана внесені в цих округах та громадах на другій мові мають пересилати ся до краєвого Виділу і в означенім речинці 14 днів перекладати ся на урядову мову округа чи громади. На підставі сего перекладу уряд, до якого звернено се подане, рішає его. Взагалі вчєрашній хід нарад конференції управляє до ліпших надій.

Російське зброєне занепокоїло цілу Європу. З Царгорода доносять, що пороблені Туреччиною в Петербурзі кроки в цілі обниження російських жадань, скінчили ся без успіху. Російський міністер заграничних справ заявив, що правительство не може під ніяким умовом змодифікувати своїх жадань і був би дуже здивований опором Туреччини, бо ті жаданя поставлені в її інтересі державами, підпираючими розвій Туреччини і повагу султана. Султан спитав своїх міністрів, котрі з умовів поставлених Росією уважають за неможливі. Зажадав також, аби воєнна рада висказала свою гадку про стратегічну сторону сєї справи. Она має прийти ще під нараду кабінету і доперва відтак буде предложена султанові.

До «Times-y» доносять з Петербурга про нові алярмуючі вісти і підозрілі рухи військ в полудневій Росії. В Одесі концентрують ся війська полудневих округів. Дальше оповідають, що правительство рішило змобілізувати одну дивізію резерви на Кавказі, а два баталіони резерви перекинено до Андігану, кінцевої стації центрально-азійської залізницї. Жаданє Росії полягає на тім, аби турецьке правительство не давало ніяких дальших концесій на будову залізницї в Малій Азії на північ від проєктованої головної німецької залізницї.

роки — від коле ти скінчив і вислав свою велику ігрупу —

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Кажу тобі однак, що се не лише самі погрудя.

МАЯ.

А що-ж такого?

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Є там у тих погрудях щось загадочного, щось затаєного, — щось укритого, чого люди не можуть бачити —

МАЯ.

Так?

ПРОФЕСОР РУБЕК

затурбований.

Лише чи можу се бачити. І тішу ся по тій причині цілим серцем. — На око се така «зводнича подоба», як кажуть звичайно, що приневолює людей приставати з отвореними устами і дивувати ся —

говорить тихшим голосом.

— але в самій річі се чесні, уцтиві кінські лоби, уперті ослячі голови, песячі черепи з низькими чолами і обвислими ухами, та товсті,

свинячі голови — а між ними порозливані брутальні воліві контерфекта —

МАЯ

байдужно.

— отже всі наші любі домашні звірята.

ПРОФЕСОР РУБЕК.

Аякже, Майо. Ті любі звірята, що їх чоловік зіскував на свою подобу. І що знов навпаки зіскували чоловіка зі свого боку.

Випорожнює шклянку шампаня і сьміється.

І ті загадочні твори штуки замовлюють мене добродушні богачі. І купують їх в добрій вірі та за високі ціни. На вагу золота, як то кажуть звичайно.

МАЯ

наливає йому.

ТЬфу Рубеку! Ходи, пий і будь веселий!

ПРОФЕСОР РУБЕК

тре собі кілька разів чоло та клонить ся в крісло. Я веселий, Майо. Справді веселий. Бодай на свій спосіб.

Мовчить хвилину.

Бо се будь-що-будь щастє чути себе на всі боки свобідним, незалежним. Мати до волі усю-

го, чого лише душа забагне. Бодай на око. А тобі не здасть ся так само, Майо?

МАЯ.

О так, розумієть ся. Се вже навіть дуже багато.

Дивить ся на нього.

Але чи ти забув, що прирік мені в 3 м дні, коли ми згодили ся на — на той тяжкий крок —

ПРОФЕСОР РУБЕК

притакує.

— на наше подружжє, хочеш сказати. Справді той крок був трохи за тяжкий для тебе, Майо.

МАЯ

говорить далі, невагаючи.

— і я мала виїхати з тобою за границю і замешкати там постійно — і мати всього до волі. Тямиш ще, що ти обіцяв мені тоді?

ПРОФЕСОР РУБЕК

потрясає головою.

Ні, справді не тямлю. Щож я обіцяв тобі?

(Далі буде).

НОВИНКИ.

— Папа і «Славянський Союз». На телеграму, вислану Его Святості папі Льву XIII. послами, сполученими в «Славянським христ.-народнім Союзі» в день 90-их родин, одержав предсідатель «Союза» від кардинала Рамполлі таку відповідь: «Святійший Отче прийми найлюбійше Твої обіти і желаня і пересилає Тобі і Твоїм товаришам послам цїсарскої державної ради своє апостольске благословене і сердечну подяку. — Кардинал Рамполла».

— Основане руских паралельок в станиславській гімназі. У відповідь на петицію Русинів із Станиславщини о засноване руских паралельок в тамошній гімназії надійшло на руки п. Романа Заклинського таке письмо від краєвої ради шкільної:

«Ч. 34.139. Львів дня 13. лютого 1900.

На подане Ваше і товаришів з дня 31. серпня 1899, внесене до ц. к. краєвої ради шкільної в ділі заснованя рівнорядних клас руских в ц. к. гімназії в Станиславіві на основі артикулу V. краєвого закона з дня 22. червня 1867 подає ся до відомости Панів петентів, що ц. к. краєва Рада шкільна не може сего внесеня узглядити тому, що о заведеню рускої мови викладової в рівнорядних класах гімназійальних становить — після постанови артикулу VII. покликаного закона — Соїм краєвий по вислуханю Рад повітових.

Наведений III. петентами артикул V. В. містить в собі лишень постановлене що до заведеня рускої мови викладової попри мову польську тільки в поодиноких предметах, а ні що до загального заведеня мови рускої, яко викладової в класах рівнорядних.

Ц. к. Намістник Пінівський в. р.»

— Духовна семінарія в Станиславіві. З весною пічнуть ся роботи коло будови гр. кат. духовної семінарії в Станиславіві. Правительство призначило на сю ціль 280.000 корон.

— Конференція єпископів австрійських склика, на 13. марта кардиналом Грушою до Відня, покінчила свої наради 17. марта.

— Зрік ся Євгеній бар. Стирча президентури «Тов. краєвої культури на Буковині». Діяльність сего товариства вияснив пос. Василько в раді державній так докладно, що пан презес товариства уважав відповідним зречи ся сеї гідности.

— Спільні делегації. Хотя в Долитавщині на 10 мільонів Славян находимо лише 7 $\frac{1}{2}$ мільона Німців, то мимо сего посядають в теперішніх делегаціях австрійські Славяни лише 22 своїх заступників проти 33 Німців, 4 Італійців і 1 Румуна. Кривда Славян виражена тут цифрами. Чехів увійшло до делегацій з обох палат 11, Поляків 8, а відтак по одному з Русинів, Хорватів і Словенців. Правиця має 30 заступників, лівиця 20, а середуца пуртия 10, — разом 60. З всіх країв з виїмкою Горицї, Істриї та Триесту вийшли компромісові кандидати. Показує ся, що Італійці єуть найбільшими ворогами Славян.

— Стояловський а польське «Коло». Вибір Стояловського до галицького сойму наповнав деяким польським послам богато крови. Дехто був би рад, коли би сойм не одобрив сего вибору, подібно, як колись не одобрив вибору посла Хоминського і Каминського. По нашій думці, неодобрене вибору о. Стояловського було би політичною похибкою. Таке неодобрене вразило би не так о. Стояловського, а в більшій мірі самих виборців. В своїм часі, коли о. Стояловський увійшов до державної ради, затрівожились деякі польські круги. Тривога показала ся пустою, бо о. Стояловський скорше осмінив ся в державній раді, ніж дехто припускав, а нині з голосом его вже ніхто не числить ся навіть з посеред неприязної Полякам лівиці. О. Стояловський підорвав своє значінє в парламенті сам, розказавши там свою автобіографію. Здає ся проте, що о. Стояловський і яко член галицького сойму небогато найде собі приклонників і дуже скоро зїзлює ся.

— Самоубийство. Позавчера около години пів до першої відобраз собі жгте на коритарі в радушї перед президентою львівського магістрату Андрій Гучинський, стрільвши до себе з пістолета набитого водою. Вистріл розірвав ему голову і розбрискав мозок по стїнах і помості коритаря. Гучинський був колись власителем реставрацій «під раком» на Личакові; ему вело ся добре і він купив дім, де містила ся реставрація. Пізнійше однак мусів той дім продати і приймив посаду підлієничого при магістратескім лісі в Бруховичах. Гучинський написав був якусь брошуру, в котрій критикував господарку магістратеских лієничих, і роздав єї радним. На засіданю ради інтерпелювано его в сїй справі і остаточно брошуру зложено до актів. Але Гучинський порушив знова ту справу, а тоді лієничі напригадку магістрату заїзвали Гучинського до суду, котрий засудив его на арешт. Магістрат постановив тоді усунути Гучинського, і то було причиною самоубийства. Самоубийник лишив жінку і троє дітей, котрим грозить нужда.

— Судженого конем не обїдеш. Станислав Дмуховський, що недавно піметив ся з револьвером в руді на своїй віроломній любї Стефанїї Бабиньскій з Нового Санча, покутує тепер за свій перозважний крок в вязниці. Утрату судженої взяв собі він так до серця, що обмерзло ему жите. Коли свою суджену зранив смертельно двома стрїлами, не позабув тоді і о собі, але на щастє чи на нещастє куля поховзнула ся по кости, і він місто перенести ся на тамтой сьвіт, найшов ся в вязничій келїї. Вчєра знов намїрив він відобрати собі жите — простим колодачом, який найшов на городі підчас проходу. Однак тут найшли ся ангели-хранителі в особах вязничих товаришів і надзирателя. Ножик ему забрано, а его самого відокремїшено. Але нема такого зла, що не вийшло би на добре. Его бувша наречена, Стефанїя Бабиньска, як лише дізнала ся про нові самоубийчі намїри Дмуховського, так розжалобила ся вірністю свого давного судженого, що заявила в суді, що не бажає покараня Дмуховського, але хоче з ним бачити ся... Бабиньска виїздить до Кракова, що би піддати ся тяжкій операції. Коли щасливо поверне, то певно буде весїле.

— Коня коють, а жаба ногу наставляє. Директор львівського кредитового Товариства земского п. Жаба, бувший капітан англійської армії, вислав англійській королеві гратуляційну телеграму з нагоди побїди Англичан в полудневїй Африці. На днях одержав п. Жаба письмо з королївської канцелярії, в яким висказуєсь ему подяку за желаня. Імовірно хотїв п. Жаба одержати яку відзнаку, а ту скінчило ся всею на подяці.

— Великі маневри відбудуть ся сего року в середній Галичинї, іменно в околицях Ясла і Коросна. Участь в тих маневрах — як ми вже доносили — возьмуть чотири корпуси, а то: I. (краківський), XI. (львівський), X. (перемиский) і VI. (кошицький). Вїйска утворять дві противні армії, котрими будуть доводити архикнязі Франц Фердинанд і Фридрих. До складу тих армій будуть входити також по одній, зглядно по дві дивізії кінноти. Маневри, в яких буде розходити ся перехід через Карпати, закінчать ся кількадевніми операціями між Коросном і Яслом. При тих виправах будуть уживані також відділи польних бальонів та компанії циклістів. До тих маневрів будуть покликані з поміж резервістів переважно ті, що не належать до селяньского стану, а то з огляду на жнива, бо на той час припадають ті виправи. Всі чотири корпуси будуть числити 80—100 тисяч людей, а виправи в поли потравають 20 днів.

— Жєнщина катом. До чого доводить в останних часах еманципация жєнщин, най послужить наведений факт: Одна Відєнка домагає ся, що би їй поручено уряд ката. Та кровопийча жєнщина має 24 літ і є дуже гарна. Кандидатуру свою понирав тим, що делїквентова буде мило глянути в останній хвилині жита на гарне і симпатне личко. Она жадає, що би від тепер кататами були жєнщини, розуміє ся, гарні і молоді.

Вїйна Англії з Францією і Росією В 10. зошиті париского тяжневника «Monde Illustre» помітив п. Генрик Нусс п довшу, дуже сензаційну статію, в якій описує будущу вїйну Франції і Росії з Англією. Вїйна ся пічне ся 3. липня, а покінчить ся 20. зерєсня с. р. В протягу трох місяців — так зачинає п. Нусс — вигляд землі змінить ся, а потім може ціле столїте буде сталий спокій: Росіяне засядуть в Індиях, Менелк заволодіє горїшим Нїльом в Фаходї, Єгипет стане свободний, Трансвал спасений. Ірландія буде рєпубликою. Королївство англійське перестанє істнувати, бо Франція і Росія нанесуть єї смертельний удар. Морські дороги — вільці, сила британьска зломана — сьвіт віддыхає свободнійше. Вїйна наче ся в спосіб дуже протий, без ніяких попередних спорів дипломатичних. В Афганістанї вибухає ворохобня. Росія шле туда свої вїйска, що би загорнути сю країну для себе. Англія переносить половину армії з полудневої Африки до Індії. Росія виводає Англії вїйну, забирає Герат; Франція лучить ся з Росією. В Фаходї вивисив сїмчасом Менелк свій прапор — Турція і Єгипет звернули ся також против Англії. Лїорд Кромер гине в Каїрі з руки скритоубийника. Сполучені фльооти, російська і французска займають Мальту, коли сїмчасом Англичани бомбардують Тульон та Марсїлію і носять велике поражєне від французского адмірала Фуриєра. — По странній битві, в якій гине Робертс, входять Росіяни до Індії, бють Англичан на кожнім кроці і займають цілий півостров. Сїмчасом Французи прибивають до Брігтон і по побідній битві входять без дальшого опорю до Лондону. Тепер починають ся дипломатичні переговори. Розебер і Муравєв, Камбєль і Дешанель збирають ся разом. Держави заключають мир на таких точках: Англія тратить Ірландію, яка стає ся рєпубликою. Англійськими кольонїями ділять ся другі європейські держави. Канаду прилучують до Сполучених Держав. Німеччинї дістає ся Нова Гвінея і сусїдні острови, а Австрія одержує також кілька дрібних островів. — Сю фантазію приокрасив автор численними ілюстраціями военних подій

і портрєтами вождів сеї вїйни. Статія написана з гумором і бистротою ума, не диво отже, що се число «Monde Illustre» збудило велике заїнтересованє не лиш між профанами але і між політїкама.

— Клюб мїлїонерів — як називають сенат Сполучених Держав — коштував в минулім році тільки 1,293.263-25 доларів. Звичайні видатки виносили 483.707 дол., а рєшту побічні видатки. Отже сенатор американьский, то не посол галицького сойму або парламенту, бо на кожного пересїчно видала Америка 10 тисяч дол. «з боку». Між иньшим ті видатки «з боку» були такі: 46 скринь цитрин, отже на кожного сенатора припадає денно 6 цитрин; випили за 729-28 дол. води «Лїтїя» і закусили 2510 фунтами цукру; в однім з лїтних місяців спотребовали 2510 фунтів лєду; аптикар в Вашингтонї достарчив свого материялу за 800 дол. За стриженє, голєне, чищенє чобіт і т. д., навіть за висиланє телеграм, котрих на кожного сенатора припадає денно 300, мусить платити державна каса.

— Воєнні кошти. Японьске мїністерство вїйни оголосило рахунки коштїв вїйни з Хїнама. Виносять они 378,000.927 франків і 90,000.000 франків на цілі маринарки. Позаяк трактатом в Шїмоноселї Хїни крім відєтупленя Формози зобовязали ся заплатити Японії 700 мільонів франків, тому Японія заробить єще на тій вїйні 220 мільонів франків; цілком природно тоді, єсли Хїни ту суму коли небудє виплатять, що є дуже великим сумнівом.

— Дрібні вїсти. Стипендію з наукового фонду, призначену для рускої молодїжи в річний квотї 105 зр., надало ц. к. намїстництво почавши від року шкільного 1899/1900 п. Осипови Гордїйчукови, слухачеві III-го року прав на львівскім університетї. — Примас угорських циганів славнозвісний Володислав Фаркас помер в Надї Кириш. Фаркас зібрав з гри на скрипках велике майно і полишив своїй одинокій донечці, що вийшла за народного учителя, 140.000 корон спадщини.

Телеграми.

Відєнь, 20. марта. Цїсар прийняв вчєра на приватній аудїєнції намїстника Галичини, Льва гр. Пінівського. Нині був гр. Пінівський на аудїєнції у архикнязя Франца Фердинанда.

Кольонїя 20. марта. Лондоньский кореспондент Koeln. Ztg. дізнає ся з тамошних вїйскових кругів, що воєнні сили Боєрів виносять тепер вєсього-на-вєсього близько 10.000 людей. Воєнних сил Оранїї так як би не було. — Перед поліційним бюром в Блємфонтен стоять рядом Боєри і віддають оруже.

Льондон, 20. марта. Times доносить з Лявренцо Марке (з 19. с. м.): Португальські власти вислали в протягу одной ночи сильний відділ піхотинців на границї трансвальскої рєпублики в цілі скріпленя тамошного гарнізона.

Льондон, 20. марта. «Daily Chronicle» доносить з Блємфонтен з дня 17. с. м.: Проти відділу ворохобників під проводом Олівїєра вийшов звідси сильний відділ кінноти. В Кронштадтї відбуде ся нині воєнна рада Боєрів.

Чернівці, 20. марта. Наслїдником презеса «Товариства краєвої культури», на місце бар. Стирча, вибрано п. Войтїха Задуровича.

Петербург, 20. марта. В академії штук краєних вибух ту вчєра великий огонь. Згорїла робїтня Піпіна і богато виставових предметів.

Сидней, 20. марта. Лучив ся ту знова один випадок смерті і два занедужаня імовірно на чуму.

„Леонардівка“ незрівнаної доброти, старая житня горівка — бутелька 1 зр., лів бутельки 50 кр.

Поручає торговля

ЛЕОНАРДА СОЛЕЦКОГО

Львів, ул. Батория ч. 2.

10—30

Помимо що вовна і розгар подорожжі о 30% — продає ковдри і матераци по давних низьких цінах лише спеціальна робїтня і магазин постели

26—30 **ЙОСИФ ШУСТЕР**

Львів, Копєрника ч. 5.

Цїни даром.

Малий фейлетон.

ПРИВАТІ.

Вони остатні виїхали з Осмолоди, коли вже вода онадала, і ось заплили всього милу, «вигонили вже воду», і мусять прибити до берега.

Задній кінець плоти вдарив до берега, сплавник вискочив на землю, зловив ключку і тягне плоть до себе. Ще десять кроків плила вона долів, поки вкінці зупинила ся.

Вони вбили палець в землю, зачепили на нього ключку, що придержувала плоть на місці і посідали на березі. Поклали ватру.

— Гі! — каже Андрій, оглядаючи ся кругом, — візбали доми, що нема чим ні раз затопити... А йди-ко, Гриню, до оп тої сухаві та врубай на топлю.

За хвилину розгоріла ватра, сплавники поклякали проти вогню та стали сушити на собі одіж.

Гііі!... Ся плоть іде так паскудно!... Я ще так не гонив!...

— Ба, Гриню, а кілька люде беруть набору на трійку, а ми що?... Навалили як дурні.

— Та чорт його знав, що Жиди пустять так скоро клявзу!... А казав я: збиваймо довгі цалівки! А ти

ні: «курчі та курчі!» От маєш курчі, тай усього двійка...

— Те, я гадав, що з курчих зібем чвірку, а то й трійки не вспіли...

— Ай-я!... Тай віпаде нам по шість шісток за день!...

— Та коби!...

Андрій скочив на плоть, забрав сакви, виймив горня, зачер води з ріки та приставив до ватри.

— Так цупко ниніка били клявзу, що не було як і пополуднувати!... А тютюн є в тебе, Андрію?...

— Нема!... Ось що іно в люльці.

Виймив люльку з ташки, тютюну лише на дні. Встромив її у ватру, запік, наклав до неї вугля тай став пикати...

— Не дурно то якийсь вігадав, що питає ся пан: «А ти що, хло, напхав вугле в люльку?...» «А, бо нема, пане, тютюну!...» «Таке і в тебе, Андрію!...»

— Гм!... Та таке!...

Скипів окріп, Андрій посалив його, засипав кукурузяної муки, переколов — виколотив та приставив до ватри, аби висмажила ся кулеша.

— В тебе ще май багато муки, як бачу?...

— О!... Май багато!... Я взяв на три дні, гадав, що завтра будуть бити клявзу, а то нині!... Тай лишала ся мука...

— Ти брав у неділю у Гершка?...

— Або не знаєш?... Чоловік вове́ме в неділю чвертку та другої неділі віддай за сю чвертку, і бери другу, тай так увесь вік!...

— Та бо і дре ошуя Гершко!...

— Ба!... Та чому не дре?... Він би і душу віпер з христїнина!...

В Рожнітові купує муку по пятнадцять шісток за чвертку, а в Ясени вже по сімнацять за грони, а на віру то вже не дасть від девятнадцятьох.

— Наш брат не жиє нічим, хиба кулешу уварить, та є молоко, то добре, а має свою бульбу, то зварить юшку, тай таке!... А жид уже на тій муці та на ходаках дре, як може!...

— А ти не вариш їсти?...

— Е!... Я відержу до вечера!...

Розкинули ватру, виймили палець із землі. Плоть відбила від берега. В Кузьмінці, в серпні 1898.

А. К.

Ізза віна.

Вислужив три роки у війську, — вертаєть ся домів у своє рідне село, у свої любі гори, де зріс, де кожда яруга, кожда дєбра, кождий вершок, поточок, де все, все йому знакове... Тут гуляв малою дитиною — там пас маржину — там ходив на роботу...

Ще три милі... вже лише дві... вже лише всього одна...

Входить в село.

Всього старе, ніщо не змінило ся. І хата Пилица стоїть, як стояла. Та лише іще глибоше запала ся у землю. — У Андрія ті самі поломані ворота — в Микити поправили журавель, що тоді вже валив ся на землю та іще й ключку присялили нову, обтєсану...

В селі пусто. Будення днина, тож усі на роботі. — Де-де вибіжуть на вулицю діти, в чорних сороччинах, розхрістані, обмашені — визіплять на нього свої великі і цікаві очі та зараз тікають на подвіря, повилазять на пліт, чи на браму, лі та довго, довго дивлять ся слідом його...

Там вилетів із поза хати великий, чорний пєс — забрехав раз, другий... прискочив до нього, приглянув, підвів горі голову, заскавулів весело та почав лєстити ся...

На порозі корчми стоїть рудий, пейсатий Моріц... його довга, руда борода немов у двоє виросла за тих три роки... він стоїть в камізьці, з під якої звисають довгі, білі ципцєс... Коло нього грає ся в піску кілька обдертих жидинят.

(Далі буде).

ПЛАШІВСКА

парова фабрика дахівок і цегол

Стоваришенє зарєстр. з ограниченою порукою,

Бюро в Кракові, ул. св. Гертруди ч. 8
поручає:

дахівки подвійні вальцьовані — системи вінербергської — барви червоної або чорної;
рурки дренаві різної величини.

Доставу дахівок обіймає для вигоди П. Т. разом з критєм.

Цінники і прібки висилає даром.

Упрашає о численні замовленя

3—20

Заряд.

Товариство взаїмного кредиту

„ДНѢСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім „Просьвіти“).

уділяє позички за оплатою 5½% і 1% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першій місці, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Сьвященники, не посідаючі реальностей, мусять крім поруки двох ручителів предложити єще полісу житєву; обезпечитись можна через „Днѣстеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбінацій.

Згадане Товариство приймає вкладки до опроцентованя від членів і третих осіб по 4%.

— Уділ членський вивозить 50 кор., висовє 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член 4-й обезпечений в „Днѣстрѣ“.

Інформації уділяє Дирекція листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень „Днѣстеръ“.

— РІК ЗАСНОВАНЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень

„ДНѢСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Вєч. Духовєньству і всім вірним Впреосв. Митрол. і Преосв. Еп. **Ординариатам** всіх трєх епархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі знаряди, збіжє в зерні і солоні, сіно в стогах і будинках **протів шкід огневих.**

Стан фондів гваранційних з днем 31-го грудня 1899 вивозить:

| | | | | | |
|-----------------|---------|------|----|------|---------------------------|
| Фонд резервовий | 245.814 | кор. | 52 | сот. | } 486.145 кор. 92 сот. |
| Резерва премій | 148.480 | „ | — | „ | |
| „ спеціальна | 1.684 | „ | 80 | „ | |
| Фонд основний | 72.000 | „ | — | „ | |
| „ емеритальний | 18.166 | „ | 60 | „ | |

Тарифи „Днѣстра“ дуже умірковані, услівя обезпечень корисні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вивозили виплачені шкоди 1,669.565 кор. 38 сот. Поліси „Днѣстра“ приймає **Банк красвий** при позичках гіпотечних.

На житє можна обезпечитись через „Днѣстеръ“ в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає найкористійші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квіти в рускїм язичі.

Зголошеня о уділенє агєнций в окрєстностях де нема близько агєнтів „Днѣстра“, приймає ся. „Днѣстеръ“ виплатив агєнтам по кєнець 1899 р. провізії 216.714 корон.

3—3

Львів, ринок ч. 10. (дім „Просьвіти“)



Важне для всіх!

На-**КАЛЬОШІ** найгірше правляє **знищені**

як також **мужеску, дамску і діточу** обуву.

Чоботи для духовєньства по як найприступнійших цінах.

З провінцій вистанє старій оказ на міру.

ЛЕВ НОВОСАД, Львів, ул. Крута 7.